

Қазақстан Республикасы сәулет, қала құрылысы және
құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер
**БАҒА БЕЛГІЛЕУ ЖӘНЕ СМЕТАЛАР ЖӨНІНДЕГІ НОРМАТИВТІК
ҚҰЖАТТАР**

Государственные нормативы в области архитектуры,
градостроительства и строительства Республики Казахстан
**НОРМАТИВНЫЕ ДОКУМЕНТЫ ПО ЦЕНООБРАЗОВАНИЮ И
СМЕТАМ**

ҚҰРЫЛЫС ЖҰМЫСТАРЫНА АРНАЛҒАН ЭЛЕМЕНТТІК СМЕТАЛЫҚ НОРМАЛАР

Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық
нормаларды қолдану жөніндегі жалпы ережелер

ЭЛЕМЕНТНЫЕ СМЕТНЫЕ НОРМЫ НА СТРОИТЕЛЬНЫЕ РАБОТЫ

Общие положения по применению элементных сметных
норм на строительные работы

**ҚР ЭСН 8.04-01-2022
ЭСН РК 8.04-01-2022**

Ресми басылым
Издание официальное

Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму
министірлігінің Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық
істері комитеті

Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства
Министерства индустрии и инфраструктурного развития
Республики Казахстан

Нұр-Сұлтан 2022

**Қазақстан Республикасы сәулет, қала құрылысы және
құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер
БАҒА БЕЛГІЛЕУ ЖӘНЕ СМЕТАЛАР ЖӨНІНДЕГІ НОРМАТИВТІК
ҚҰЖАТТАР**

**Государственные нормативы в области архитектуры,
градостроительства и строительства Республики Казахстан
НОРМАТИВНЫЕ ДОКУМЕНТЫ ПО ЦЕНООБРАЗОВАНИЮ И
СМЕТАМ**

ҚҰРЫЛЫС ЖҰМЫСТАРЫНА АРНАЛҒАН ЭЛЕМЕНТТІК СМЕТАЛЫҚ НОРМАЛАР

**Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық
нормаларды қолдану жөніндегі жалпы ережелер**

ЭЛЕМЕНТНЫЕ СМЕТНЫЕ НОРМЫ НА СТРОИТЕЛЬНЫЕ РАБОТЫ

**Общие положения по применению элементных сметных
норм на строительные работы**

**ҚР ЭСН 8.04-01-2022
ЭСН РК 8.04-01-2022**

**Ресми басылым
Издание официальное**

**Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму
министрлігінің Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық
істері комитеті**

**Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства
Министерства индустрии и инфраструктурного развития
Республики Казахстан**

Нұр-Сұлтан 2022

Алғы сөз

1 ӘЗІРЛЕГЕН	«ҚазҚСҒЗИ» АҚ
2 ҰСЫНҒАН	Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрілігінің (ҚР ИИДМ) Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық (ТКШ) істері комитетінің Құрылыстағы сметалық нормалар басқармасы
3 ҚАБЫЛДАҒАН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН МЕРЗІМІ	ҚР ИДМ Құрылыс және ТКШ істері комитетінің 18.04.2022 жылғы № 71-НҚ бұйрығымен 18.04.2022 жылдан бастап
4 ОРНЫНА ЕНГІЗІЛДІ	ҚР ЭСН 8.04-01-2015 ҚҰРЫЛЫС ЖҰМЫСТАРЫНА АРНАЛҒАН РЕСУРСТАР ШЫҒЫНДАРЫНЫҢ ЭЛЕМЕНТТІК СМЕТАЛЫҚ НОРМАЛАР ЖИНАҒЫ

Осы мемлекеттік нормативті ҚР сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі Уәкілетті мемлекеттік органының рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара басуға, көбейтуге және таратуға болмайды

Предисловие

1 РАЗРАБОТАН	АО «КазНИИСА»
2 ПРЕДСТАВЛЕН	Управлением сметных норм в строительстве Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства (ЖКХ) Министерства индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан (КДСЖКХ МИИР РК)
3 ПРИНЯТ И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ	Приказом КДСЖКХ МИИР РК от 18.04.2022 г. №71- НҚ с 18.04.2022 года
4 ВВЕДЕН ВЗАМЕН	ЭСН РК 8.04-01-2015 «СБОРНИК ЭЛЕМЕНТНЫХ СМЕТНЫХ НОРМ РАСХОДА РЕСУРСОВ НА СТРОИТЕЛЬНЫЕ РАБОТЫ»

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства РК

Мазмұны

Кіріспе	V
1 Қолдану саласы	1
2 Жалпы бөлім.....	1
3 Қолдану тәртібі	4
А қосымшасы	9
Б қосымшасы	13
В қосымшасы.....	15
Г қосымшасы	19

**БЕЛГІ ҮШІН
ДЛЯ ЗАМЕТОК**

Кіріспе

Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар Қазақстан Республикасының құрылысында баға белгілеу мен сметалық нормалаудың құрамдас бөлігі болып табылады. Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар элементтік сметалық нормалар жинағынан және оларды қолдану жөніндегі жалпы ережелерден тұрады.

Осы құрылыс жұмыстарына элементтік сметалық нормаларды қолдану жөніндегі жалпы ережелер (бұдан әрі - Жалпы ережелер) құрылыс және арнайы құрылыс жұмыстарын орындау және конструктивтік элементтерді жобалау жағдайына орнату үшін қажетті элементтік сметалық нормаларды (еңбек, техникалық, материалдық) қолданудың бірыңғай тәртібін белгілейді.

Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормаларды қолдану жөніндегі жалпы ережелерді қайта пысықтау және оған өзгерістер мен толықтырулар енгізу қажеттілігі жалпы Қазақстан Республикасындағы құрылыс саласының сметалық баға белгілеу жүйесінің реформасына негізделген объективті факторлардан, сондай-ақ объектілерді салуға арналған жобалау (жобалау-сметалық) құжаттамасын әзірлеудің, келісудің және бекітудің қазіргі заманғы практикасында туындайтын мәселелерді реттейтін жекелеген нормативтік ережелерді ретке келтіру қажеттілігінен туындады.

**БЕЛГІ ҮШІН
ДЛЯ ЗАМЕТОК**

**БАҒА БЕЛГІЛЕУ ЖӘНЕ СМЕТАЛАР ЖӨНІНДЕГІ НОРМАТИВТІК ҚҰЖАТТАР
ҚҰРЫЛЫС ЖҰМЫСТАРЫНА АРНАЛҒАН ЭЛЕМЕНТТІК СМЕТАЛЫҚ
НОРМАЛАРДЫ ҚОЛДАНУ ЖӨНІНДЕГІ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР**

**GENERAL PROVISIONS FOR THE APPLICATION OF ELEMENTAL STIMATE
RATES FOR CONSTRUCTION WORKS**

Енгізу күні 2022-04-18

1 Қолдану саласы

1.1 Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар бастапқы сметалық нормативтер болып табылады және жергілікті сметалар мен жергілікті сметалық есептерді жасау, ірілендірілген сметалық нормаларды әзірлеу кезінде сметалық шығындарды айқындауға, сондай-ақ орындалған құрылыс жұмыстары үшін есептеулерге арналған.

1.2 Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар құрылысты ұйымдастыру жобаларын және жұмыстарды жүргізу жобаларын әзірлеу кезінде ресурстарға қажеттілікті айқындау үшін деректер ретінде пайдаланылуы мүмкін.

1.3 Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар жобалау алдындағы құжаттама және құрылыс жобаларының құрамында әзірленетін жаңа кәсіпорындарды, ғимараттар мен құрылыстарды салу, жұмыс істеп тұрғандарын қайта жаңарту, жаңғырту, кеңейту, техникалық қайта жарақтандыру, ғимараттар мен құрылыстарды күрделі жөндеу, күрделі құрылысты (ғимарат, құрылыс, кешен) оны пайдалану (қолдану) тоқтатылғаннан кейін бөлшектеуге (бөліктеу) сметалық құжаттама жасауға арналған.

2 Жалпы бөлім

2.1 Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар құрылыс және арнайы құрылыс жұмыстарының түрлері бойынша жеке бөлімдерге (бұдан әрі – Бөлімдер) біріктірілген. Бөлімдер құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар жинағына (бұдан әрі – Жинақ) енгізілген. Жинақ бөлімдерінің тізбесі осы Жалпы ережелердің А қосымшасында келтірілген.

2.2 Жинақтың әрбір Бөлімі техникалық бөлікті және жұмыстардың немесе конструкциялардың өлшеуішіне элементтік сметалық нормалардың кестелерін қамтиды.

Жинақ Бөлімдерінің техникалық бөліктерінде Жинақтың тиісті Бөлімдерін қолдану кезінде ескерілуі қажет жұмыстардың ерекше ерекшеліктеріне байланысты ережелер келтіріледі. Техникалық бөліктерде элементтік сметалық нормаларды қолдану мақсаты мен тәртібі туралы мәліметтер, жұмыс көлемдерін есептеу ережелері, нормаларда қабылданғандардан ерекшеленетін жағдайларда жұмыс жүргізуді ескеретін коэффициенттер келтіріледі.

2.3 Осы Жалпы ережелер Жинақ Бөлімдерінің барлық элементтік сметалық нормаларына ортақ болып табылады.

2.4 Жинақ Бөлімдерінің элементтік сметалық нормалары Қазақстан Республикасы инвестициялық-құрылыс қызметі саласында құрылысты жүзеге асыру үшін қажетті және техника мен технологияның орташа салалық деңгейін қамтитын ресурстар шығысының орташаландырылған нормаларын көрсетеді. Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар олардың ведомстволық тиесілігіне және меншік нысанына қарамастан, инвестициялық процеске қатысушылар (жобалау ұйымдары, тапсырыс берушілер, мердігерлер) құрылыстың сметалық құнын айқындау үшін қолданылуы мүмкін.

Элементтік сметалық нормалар күрделілігіне және сапасына жоғары талаптар қойылатын бірегей ғимараттар мен құрылыстардағы жекелеген конструкцияларға және жұмыстардың түрлеріне қолданылмайды.

Жинақ Бөлімдерінде жоқ конструкциялар мен жұмыс түрлері (оның ішінде бірегей) ресурстарының шығысын анықтау үшін технологиялық және техникалық-нормалау карталары, хронометраждық жұмыстардың нәтижелері және қорытындысы бойынша ресурстарға қажеттілік анықталатын өзге де талдамалық әдістер негізінде жеке сметалық нормалар (ЖСН) әзірленуі мүмкін. Жеке сметалық нормалар заңнамада белгіленген тәртіппен бекітіледі.

2.5 Жинақтың әрбір Бөлімінің құрылымы келесідей:

жалпы бөлік;

техникалық бөлік (жалпы нұсқаулар; жұмыстардың көлемін есептеу қағидалары; нормаларда келтірілгендерден ерекшеленетін жұмыстарды жүргізуі технологиясы мен тәсілдері кезінде қолданылатын нормалар шифрларын, коэффициенттерін көрсете отырып кесте);

Элементтік сметалық нормалар әрбір бағаны нақты жұмыс түрі үшін қажетті элементтік сметалық норманы қамтитын кестелерде келтіріледі. Кесте жұмыстардың түрлері бойынша топтарға жасақталатын біртекті нормаларды біріктіреді, топтар кіші бөлімдерге бірігеді. Біріктіру құрылыс процесінің технологиялық кезектілігі және жұмыстарды жүргізу тәсілдерінің негізінде жүргізілді.

2.6 Элементтік сметалық нормалар жинағы Бөлімдерінің техникалық бөліктерінде жұмыстардың айрықша ерекшеліктерімен шарттастырылған ережелер, нормаларды қолдану кезінде ескерілуі қажет элементтік сметалық нормаларды қолдану мақсаты мен тәртібі туралы нұсқаулар келтіріледі.

2.7 Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар кестелерінде шифр, жұмыстардың түрлері мен конструкциялардың атауы, жұмыстардың құрамы, өлшеуіш, ресурстар шығысының сандық көрсеткіштері, ресурстар кодтары бар. Шифр және ресурстардың кодтары құрылыстағы баға белгілеу жөніндегі нормативтік құжаттарға сәйкес айқындалған.

2.8 Құрылыс жұмысының немесе конструктивтік элементтің жеке түріне арналған элементтік сметалық нормалар құрылыс жұмысының немесе конструктивтік элементтің өлшем бірлігіне белгіленген мынадай нормативтік ресурстық көрсеткіштерді қамтиды:

құрылысшы-жұмысшылардың еңбек шығындары, адам-сағ.;

жұмыстың орташа разряды;

машинистердің еңбек шығындары, адам-сағ.;

құрылыс машиналарының, механизмдерінің, механикаландырылған құралдың номенклатурасы мен пайдалану уақыты маш.- сағ;

жұмыстарды жүргізу процесінде пайдаланылатын материалдардың, бұйымдардың, конструкциялардың тізбесі және олардың физикалық (заттай) өлшем бірліктеріндегі шығысы.

2.9 Элементтік сметалық нормалар кестелеріне келтірілген жұмыстар құрамының сипаттамасында негізгі операциялар мен жұмыстардың түрлерінің тізбесі келтіріледі. Ұсақ және қосалқы ілеспе операциялар аталмайды, бірақ нормаларда ескерілген.

2.10 Жұмыстар мен конструкциялар түрлерінің атаулары негізгі сипаттайтын параметрлерді қамтиды. «Дейін» деген сөзбен келтірілген жеке сипаттамалардың параметрлерін (ұзындығы, биіктігі, ауданы, массасы және т.б.) қоса алғанда, ал «бастап» деген сөзбен – көрсетілген шаманы қоспағанда, яғни жоғары деп түсіну керек.

2.11 Жинақ Бөлімдерінің нормалары жұмыстарды жүргізуді және қабылдауды ұйымдастыру жөніндегі нормативтік талаптарға сәйкес, сондай-ақ еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі ережелерді сақтай отырып, жұмыстарды орындауды көздейді.

2.12 Жинақ Бөлімдерінің нормаларында қолданылатын машиналар мен механизмдердің номенклатурасы нақты маркаларсыз келтіріледі (машинаның типі мен негізгі сипаттамасы ғана көрсетіледі).

2.13 Жинақ Бөлімдерінің кестелері бойынша материалдық ресурстар шығысының нормалары қолданыстағы нормативтік-техникалық құжаттамада материалдардың және өнімнің сапасына қойылатын талаптарды сақтай отырып, жұмыс бірлігін жүргізу үшін қажетті материалдардың техникалық негізделген санын көздейді. Материалдық ресурстар шығысының нормалары материалдар шығысының өндірістік нормалары, технологиялық және техникалық-нормалау карталары, хронометраждық жұмыстардың нәтижелері және қорытындысы бойынша ресурстарға қажеттілік анықталатын өзге де талдамалық әдістер негізінде айқындалды.

Жинақ Бөлімдерінің кестелеріндегі жекелеген материалдық ресурстар нормаланатын ресурстардың шығысын келтірумен немесе онсыз, қосымша техникалық сипаттамаларды және таңбаларды көрсетпей, жинақталған номенклатура бойынша қысқартылған атауларда ұсынылған. Нақты белгілері, өлшемдері және басқа сипаттамалары жоқ материалдық ресурстар жиі кездеседі. Олар сметалық құжаттаманы жасау кезінде олардың шығыстарын түзетпей нақтылауға жатады.

2.14 Шығысы жобалық шешімдерге байланысты материалдар, бұйымдар және конструкциялар бойынша Жинақ Бөлімдерінің кестелерінде тек атаулары ғана көрсетілген, ал шығыс бағанында «П» литері келтіріледі. Сметалық құжаттаманы жасау кезінде бұл материалдық ресурстардың шығысы ең төменгі қиын жойылатын шығындарды және материалдар мен бұйымдар объект жанындағы қоймадан жұмыс аймағына дейін өткізуге және іске салу кезінде оларды өңдеуге байланысты қалдықтарды ескере отырып, жобалық деректер (жұмыс сызбалары) бойынша анықталады.

2.15 Бірнеше рет пайдаланылатын (айналатын) материалдар мен бөлшектердің (қалыптар, бекіткіштер және т.б.) шығыс нормалары олардың айналымдарының технологиялық негізделген санын және әрбір айналымнан кейін жол берілетін шығындар нормаларын ескере отырып айқындалған.

2.16 Жинақтың Бөлімдерінің нормаларында, ерекше айтылған жағдайларды қоспағанда, объект жанындағы қоймада материалдарды түсіру құны, сондай-ақ материалдарды, бұйымдар мен конструкцияларды объект жанындағы қоймадан оларды орнату, монтаждау немесе жобалау жағдайына (құрылыс ішіндегі көлік) төсеу орнына дейін көлденең және тік тасымалдауға арналған шығындар ескерілген.

2.17 Элементтік сметалық нормалар орташаланған жағдайларда әрбір жұмыс түрі бойынша негізгі және қосалқы операциялардың толық кешенін орындауға барлық қажетті ресурстардың қажеттілігін көрсетеді. Элементтік сметалық нормалар осы Жалпы ережелерге Б қосымшада, сондай-ақ Жинақ Бөлімдерінің техникалық бөлігінде көзделген жағдайларды қоспағанда, нақты объектіде жұмыстар жүргізу жобасында көзделген құрылыс машиналары мен механизмдерінің қолданылатын номенклатурасына, құрылыс жұмыстарын жүргізу технологиясы мен әдістеріне байланысты түзетілмейді.

2.18 Құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайларына байланысты құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қосымша еңбек шығындарын есепке алу үшін құрылыс жұмыстарының топтары бойынша еңбек шығындарының, машиналарды пайдалану уақытының (жұмысшы машинистердің еңбек шығындарын қоса алғанда) нормаларына осы Жалпы ережелерге В қосымшаның В. 1 кестесінде келтірілген коэффициенттер қолданылады.

Топтар бойынша құрылыс жұмыстарының түрлері осы Жалпы ережелерге В қосымшаның В. 2 кестесінде келтірілген.

3 Қолдану тәртібі

3.1 Сметалық құжаттаманы есептеу үшін жұмыстардың көлемін Жинақ Бөлімдерінің техникалық бөлігінде келтірілген жұмыстардың көлемін есептеу қағидадарына сәйкес анықтау керек.

3.2 Сметалық құжаттаманы жасау кезіндегі негізгі бастапқы құжаттар жергілікті сметалар және жергілікті сметалық есептер болып табылады.

Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормаларды қолдану жергілікті сметаларды (жергілікті сметалық есептеулерді) жасау кезінде тікелей жүзеге асырылады. Барлық қажетті көрсеткіштер құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалардан жергілікті сметаларға (жергілікті сметалық есептерге) өзгеріссіз ауыстырылады. Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормаларды қолдану тәртібіне және жұмыс жағдайларына коэффициенттерді есепке алуға байланысты көрсеткіштерді нақтылау жергілікті сметаларды (жергілікті сметалық есептерді) жасау кезінде жүзеге асырылады.

Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормаларды қолдану кезінде сметалардағы жұмыстардың атауы кестелердің атауынан және тиісті бағандардың элементтік сметалық нормалар кестелерінің тақырып бөліктерінде орналастырылған ақпараттан қалыптастырылады.

3.3 Жергілікті сметаларда (жергілікті сметалық есептерде) айқындалатын сметалық құн тікелей шығындарды, үстеме шығыстарды және сметалық пайданы, жабдықтың құнын қамтиды.

Тікелей шығындар жұмысшылардың еңбегіне ақы төлеу, машиналар мен механизмдерді (машинистердің еңбек ақысын қоса алғанда) пайдалану, материалдардың,

бұйымдар мен конструкциялардың сметалық құнын ескереді. Тура шығындар құрылыс-монтаждау жұмыстарының құнын құрайды.

Үстеме шығыстардың шамасын есептеу әдістемесі және сметалық пайданы есептеу әдістемесі үстеме шығыстардың және сметалық пайданың шамасын айқындау жөніндегі нормативтік құжатта жазылған. Үстеме шығыстар жұмыстардың түрлері бойынша сараланып белгіленген мөлшерде жұмысшылар мен машинистердің жалақысына есептеледі.

Сметалық пайда тікелей шығындар мен үстеме шығыстардың жиынтығына есептеледі.

3.4 Тікелей шығындар жұмыс сызбалары бойынша қабылданған жұмыстардың көлемін осы жұмыстың өлшем бірлігінің құнына көбейту жолымен айқындалады. Жұмыстың өлшем бірлігінің құны сметалық нормалар бойынша қабылданған ресурстар көлемін ағымдағы бағалардағы осы ресурстар бірлігінің құнына көбейту қорытындысының сомасы ретінде айқындалады.

Жергілікті сметаларда (жергілікті сметалық есептерде) тікелей шығындардың құнын айқындау үшін бастапқы деректер мыналар болып табылады:

олардың құнын кейіннен байланыстырумен көрсетілген жұмыс бірлігін орындау үшін қажетті номенклатурадағы Жинақ Бөлімдерінің әрбір элементтік сметалық нормасында келтірілген ресурстық көрсеткіштер;

жұмыс жобасы (жоба) бойынша сызбалар мен ерекшеліктер негізінде айқындалған жұмыстардың көлемі мен жабдық түрі.

3.5 Жобалық құжаттамада айқындаған жұмыстардың көлемі негізінде жергілікті сметаларды (жергілікті сметалық есептерді) жасау кезінде Жинақ Бөлімдерінің құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормаларының көрсеткіштерін жергілікті сметаның (жергілікті сметалық есептің) бағандары бойынша әрбір жұмыс түріне байланыстыру жүргізіледі. Жергілікті сметаның (жергілікті сметалық құжаттың) нысаны құрылыстың сметалық құнын айқындау жөніндегі нормативтік құжатта келтіріледі.

3.6 Көрсетілген жұмыстардың көлеміне жұмыстың әр түрі үшін алынған ресурстық көрсеткіштер жергілікті сметадағы тікелей шығындардың құнын анықтау үшін қолданылады, атап айтқанда:

құрылысшы-жұмысшылардың еңбек шығындары туралы деректер (адам-сағ.) – жұмысшылардың негізгі жалақысын анықтау үшін;

машинистердің еңбек шығындары туралы деректер (адам-сағ.) – машинистердің жалақысын анықтау үшін;

құрылыс машиналары мен механизмдерін пайдалану уақыты туралы деректер (маш.- сағ) - машиналарды пайдалану құнын анықтау үшін;

қабылданған физикалық өлшем бірліктеріндегі материалдардың, бұйымдардың (бөлшектердің) және конструкциялардың шығысы туралы деректер – олардың құнын анықтау үшін.

3.7 Жұмыстың әрбір түріне элементтік сметалық нормалардың құнын байланыстыру құрылыс жүргізілетін өңір бойынша жүргізіледі.

3.8 Ағымдағы бағаларда құрылыстың сметалық құнын айқындау тәртібі құрылыстағы баға белгілеу және сметалық нормалар бойынша нормативтік құжаттарда жазылған.

3.9 Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалардың құрамына тікелей шығындарға жататын шығыстар, оның ішінде материалдарды, бұйымдар мен конструкцияларды объект жанындағы қоймадан оларды орнату, монтаждау немесе іске салу орнына дейін құрылыс ішіндегі көлденең және тік тасымалдауға арналған шығындар, сондай-ақ құрылыс жұмыстарының топтары бойынша құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайларын ескеретін еңбек шығындары енгізілген.

Жинақ Бөлімдерінің элементтік сметалық нормалары қосымша үстеме шығыстар, сметалық пайда, уақытша ғимараттар мен құрылыстарға арналған шығындар, құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайларында құрылыс жұмыстарын жүргізу кезіндегі ескерілген элементтік сметалық нормалардан тыс қосымша шығындар, құрылысты ұйымдастыру жобасының (ҚҰЖ) шешімдерімен байланысты қосымша шығындар ескерілмеген және қолданыстағы сметалық нормаларға және құрылыстағы баға белгілеу жөніндегі нормативтік құжаттарға сәйкес ескеріледі.

Құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайларында құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормаларда ескерілгендерден тыс құрылыстың жекелеген түрлері бойынша жұмыстар жүргізу кезіндегі қосымша шығындар осы Жалпы ережелерге Г қосымшаның Г.2 кестесінің нормалары бойынша анықталады.

3.10 Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар құрамындағы ресурстар көрсеткіштері тапсырыс беру және материалдарды жұмыс өндірісіне арналған шығыстарға есептен шығару үшін негіз бола алмайды.

3.11 Жинақтың «Ішкі электрмен жарықтандыру жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары» деген 21-бөлімінде тұрғын және қоғамдық ғимараттарды ішкі электрмен жарықтандыру жүйелерінің құрылғысы жөніндегі нормалар көзделген. Электрмен жарықтандыруға арналған нормаларда негізгі және олардың орындалуына байланысты қосалқы электрлік монтаждау жұмыстарының толық кешені ескерілген.

21-бөлімде ескерілмеген электрлік монтаждау жұмыстарын Жабдықты монтаждауға арналған элементтік сметалық нормалар жинағының «Электртехникалық қондырғыларды монтаждау бойынша жұмыстар» деген 8-бөлімінің нормалары бойынша анықтаған жөн.

Тұрғын және қоғамдық ғимараттардың электр жарығының ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша жұмыстарға (21-бөлім) «Электртехникалық қондырғыларды монтаждау бойынша жұмыстар» ННР-1202 үстеме шығыстар нормасы қолданылады.

3.12 Биіктігі 5 қабаттан жоғары ғимараттардың құрылысына арналған сметаларда Жинақтың «Темірбетоннан жасалған конструкциялардың құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары» деген 7-бөлімінде келтірілген жүк-жолаушылар көтергіштерін пайдалануға арналған нормаларды қосымша ескеру керек.

3.13 Ғимараттар мен құрылыстарды қайта жаңарту (жаңғырту) бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде егер жекелеген жұмыс түрлері Жинақ Бөлімінің нормаларында ескерілмеген жағдайда, осы жұмыстардың түрлерін Жөндеу-құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар жинағының тиісті Бөлімдерінің нормалары бойынша айқындаған жөн.

3.14 Ағымдағы бағаларда жергілікті сметаларды (жергілікті сметалық есептерді) жасау кезінде құрылыс машиналары мен механизмдерін пайдалануға арналған сметалық бағалар жинағы бойынша қабылданатын құрылыс машиналарын пайдалануға арналған

металық баға ағымдағы бағаларда энергия көздерінің құнын, оның ішінде электр энергиясы мен сығылған ауаның құнын ескереді. Электр энергиясы мен сығылған ауа құнындағы айырмашылық қосымша анықталмайды.

3.15. Жергілікті сметаларды (жергілікті сметалық есептерді) жасаған кезде нақты жұмыс түрін айқындайтын және құрылыстың сметалық құнын айқындау жөніндегі нормативтік құжаттың талаптарына сәйкес бағалар бойынша қабылданатын материалдық ресурстардың құны (яғни құрылыс материалдарына, бұйымдарға және конструкцияларға сметалық бағалар жинағы бойынша тиісті кезеңнің ағымдағы бағаларында немесе прайс-парақтарда) элементтік сметалық норма бойынша немесе жоба бойынша («П» литерасымен ресурс) қабылданған материалдық ресурстардың шығысы анықталғанына қарамастан жеке жолмен көрсету керек.

3.16 Егер құрылысты ұйымдастыру жобасында (ҚҰЖ) құрылыс жұмыстарын пайдаланылатын ғимараттарда және құрылыстарда; көліктік және инженерлік коммуникациялардың тармақталған желісі бар және материалдарды қаттастыра жинау үшін қысылтаяң жағдайдағы жұмыс істейтін кәсіпорындардың аумағында жоғары кернеу келіп тұратын объектілерге жақын жерде жүргізу көзделсе және жұмыс істеп тұрған кәсіпорындарды (ғимараттарды, құрылыстарды) қайта жаңарту, техникалық қайта жарақтандыру және кеңейту кезіндегі басқа да қиындатушы жағдайларда, еңбек шығындарының, машиналарды пайдалану уақытының (жұмысшы машинистердің еңбек шығындарын қоса алғанда) нормаларына осы Негізгі ережелерге Б қосымшасында көрсетілген коэффициенттерді қолдану керек.

3.17 Жинақтың бөлімдерінде ғимараттар мен құрылыстардың жекелеген конструкцияларын; ішкі санитарлық-техникалық құрылғылар мен сыртқы желілерді бөлшектеуге (бөліктеуге) қажетті нормалар болмаған жағдайда, Жинақтың тиісті Бөлімдері бойынша еңбек шығындары нормаларына және құрылыс машиналарын пайдалану уақытына (жұмысшы-машинистердердің еңбек шығындарын қоса алғанда) 1-кестеде келтірілген коэффициенттерді қолдана отырып, монтаждауға (орнатуға, құрылғысына) арналған нормалар қолданылуы тиіс. Бөлшектеу (бөліктеу) жұмыстарын анықтау кезінде бөлшектеу үшін қосалқы материалдарды: электродтарды, оттегіні, пропан-бутанды пайдалану қажет болатын металл конструкцияларды бөлшектеуді қоспағанда, материалдық ресурстар шығысының нормалары ескерілмейді. Металл конструкцияларды бөлшектеу кезінде қосалқы материалдар шығысының нормасына коэффициент 1-кестеде келтірілген.

1-кесте - Конструкциялар мен инженерлік құрылғыларды бөлшектеуге (бөліктеуге) арналған нормаларға коэффициенттер

Бөлшектеу жұмыстарының атауы	Нормаларға қолданылатын коэффициенттер		
	негізгі жұмысшылардың еңбек шығындары	машиналарды пайдалану уақыты (машиналарға қызмет көрсететін жұмысшылардың еңбек шығындарын қоса алғанда)	қосалқы материалдар шығысы

Құрастырмалы темірбетон және бетон конструкцияларды бөлшектеу	0,8	0,8	-
Құрастырмалы ағаш конструкцияларды бөлшектеу	0,8	0,8	-
Ішкі санитарлық-техникалық құрылғыларды (су құбырын, кәрізді, суағарларды, жылытуды, желдетуді) бөлшектеу	0,4	0,4	-
Сыртқы су құбыры, кәріз, жылумен жабдықтау және газбен жабдықтау желілерін бөлшектеу	0,6	0,6	-
Металл конструкцияларды бөлшектеу	0,6	0,7	0,5

А қосымшасы
(міндетті)

**А. 1 кестесі - Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормалар
жинағы Бөлімдерінің тізбесі**

Бөлім	Бөлімдердің атауы
1	Жер құрылыс жұмыстары
2	Тау-кен аршу құрылыс жұмыстары
3	Бұрғылау-жару құрылыс жұмыстары
4	Ұңғымалардың құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
5	Құрылыс қада қағу жұмыстары, топырақты бекіту, түсіру құдықтарының құрылғысы
6	Бетон және темірбетон монолитті конструкциялардың құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
7	Бетон және темірбетон құрама конструкциялардың құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
8	Кірпіш пен блоктардан конструкциялардың құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
9	Металл конструкциялардың құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
10	Ағаш, сүрек-композитті және пластмасса конструкциялардың құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
11	Едендер құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
12	Жабындылардың құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
13	Құрылыс конструкциялары мен жабдықтарын тоттанудан қорғау бойынша құрылыс жұмыстары
14	Ауыл құрылысында конструкциялардың құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
15	Әрлеу құрылыс жұмыстары
16	Құбырлардың ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
17	Су құбыры және кәріз ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
18	Жылыту ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
19	Газбен жабдықтау ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
20	Желдету және ауаны баптау ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша

	құрылыс жұмыстары
21	Электрмен жарықтандыру ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары

А.1 кестесінің жалғасы

Бөлімдер	Бөлімдердің атауы
22	Сумен жабдықтаудың сыртқы желілерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
23	Кәріздің сыртқы желілерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
24	Жылумен жабдықтау және газбен жабдықтау сыртқы желілерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
25	Газ-мұнай өнімдерінің магистральдық және кәсіпшілік құбырларының құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
26	Жылу оқшаулау құрылыс жұмыстары
27	Автомобиль жолдарын салу бойынша құрылыс жұмыстары
28	Темір жолдарды салу бойынша құрылыс жұмыстары
29	Тоннельдер мен метрополитендерді салу бойынша құрылыс жұмыстары
30	Көпірлерді, су өткізу құбырларын салу бойынша құрылыс жұмыстары
31	Әуеайлақтарды салу бойынша құрылыс жұмыстары
33	Электр беру желілерін салу бойынша құрылыс жұмыстары
34	Байланыс, радиохабар және теледидар құрылыстарын салу бойынша құрылыс жұмыстары.
35	Тау-кен үңгілеу құрылыс жұмыстары.
36	Гидротехникалық құрылыстардың жер қазу конструкцияларын салу бойынша құрылыс жұмыстары
37	Гидротехникалық құрылыстардың бетон және темірбетон конструкцияларын салу бойынша құрылыс жұмыстары
38	Гидротехникалық құрылыстардың тас конструкцияларын салу бойынша құрылыс жұмыстары
39	Гидротехникалық құрылыстардың металл конструкцияларын салу бойынша құрылыс жұмыстары
40	Гидротехникалық құрылыстардың ағаш конструкцияларының құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
41	Гидротехникалық құрылыстарда гидрооқшаулау құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары
42	Жағалау бекіту құрылыс жұмыстары
43	Кеме таситын стапельдер мен слиптерді салу бойынша құрылыс жұмыстары

Бөлімдер	Бөлімдердің атауы
44	Сүңгуірлік құрылыс жұмыстары
45	Өнеркәсіптік пештер мен құбырларды салу бойынша құрылыс жұмыстары
46	Ғимараттар мен құрылыстарды қайта жаңарту бойынша құрылыс жұмыстары
47	Көгалдандыру, абаттандыру

Б қосымшасы
(міндетті)

Б. 1 кестесі - Жобаларда көзделген жұмыстарды жүргізу жағдайларының әсерін есепке алуға арналған еңбек шығындарының, машиналарды пайдалану уақытының нормаларына (жұмысшы машинистерінің еңбек шығындарын қоса алғанда) коэффициенттер

Нөмірі	Жұмыстарды жүргізу жағдайлары	Коэффициент
1	Жабдықтардан және жұмыстарды қалыпты жүргізуге кедергі келтіретін басқа да заттардан босатылған пайдаланылатын ғимараттар мен құрылыстарда, құрылыс жұмыстарын жүргізу.	1,20
2	Пайдаланылатын ғимараттар мен құрылыстарда: жұмыс жүргізу аймағында жұмыс істеп тұрған технологиялық жабдықтардың (станоктар, қондырғылар және т. б.) немесе үймелейтін заттардың (зертханалық жабдық, жиһаз және т. б.) немесе цех ішіндегі жолдар бойынша көлік қозғалысының болуы жағдайында құрылыс жұмыстарын жүргізу,	1,35
2.1	бұл да сондай, жұмыс орнындағы ауаның температурасы үй-жайларда плюс 40°С-тан жоғары болған кезде	1,50
2.2	бұл да сондай, еңбек жағдайлары зиянды, онда жұмыс кәсіпорындарына қысқартылған жұмыс күні, ал құрылысшы жұмысшылар жұмыс күнінің ұзақтығы қалыпты,	1,50
2.3	юұл да сондай, зиянды еңбек жағдайларымен, онда құрылысшы-жұмысшылар 36 сағаттық жұмыс аптасы кезінде қысқартылған жұмыс күніне ауыстырылған,	1,55
2.4	бұл да сондай, зиянды еңбек жағдайларымен, онда құрылысшы-жұмысшылар 24 сағаттық жұмыс аптасы кезінде қысқартылған жұмыс күніне ауыстырылған	2,30
3	Қысылтаяң жағдайларда ашық және жартылай ашық өндірістік алаңдарда құрылыс жұмыстарын жүргізу: жұмыстарды жүргізу аймағында жұмыс істеп тұрған технологиялық жабдықтың немесе технологиялық көлік қозғалысының болуымен.	1,15
3.1	бұл да сондай, еңбек жағдайлары зиянды (будың, шаңның, зиянды газдардың, түтіннің және т. б. болуы), онда жұмыс кәсіпорындарына қысқартылған жұмыс күні, ал құрылысшы жұмысшылардың жұмыс күнінің ұзақтығы қалыпты.	1,25
4	Қолданыстағы электр беру әуе желісінің күзет аймағында құрылыс жұмыстарын жүргізу.	1,20
5	Жер бетінен 3 м төмен тұрған жабық құрылыстарда (үй-жайларда) құрылыс жұмыстарын жүргізу.	1,10
6	Қысылтаяң жағдайларда жаңа объектілердің құрылысы: көлік коммуникацияларының тармақталған желісі бар және материалдарды жинау үшін қысылтаяң жағдайлардағы жұмыс істеп тұрған кәсіпорындардың аумақтарында.	1,15
7	Инженерлік желілер мен құрылыстардың, сондай-ақ қалалардың құрылыс салынған бөлігінің қиын жағдайларындағы тұрғын үй-азаматтық мақсаттағы объектілердің құрылысы.	1,15
8	Табиғи ландшафты сақтай отырып, жер бедері күрт қиылысқан тау баурайларында, қиын жағдайларда объектілердің құрылысы	1,20

Ескертпелер:

1. Қалалардың құрылыс салынған бөлігіндегі қиын жағдайлар төменде көрсетілген факторлардың үшеуімен сипатталады:

қираған жабындарды қалпына келтіру мен жасыл желекті қоса алғанда, қармауда барлық жұмыстарды толық аяқтай отырып, қысқа қармаулармен басып алу салу қажеттілігін негіздейтін жұмыс орнына тікелей жақын орналасқан қалалық көлік пен жаяу жүргіншілердің қарқынды қозғалысы;

ілінуге немесе қайта төсеуге жататын қолданыстағы жерасты коммуникацияларының тармақталған желісі;

тұрғын немесе өндірістік ғимараттар, сондай-ақ жұмыс орнына тікелей жақын жерде сақталатын жасыл желектер;

материалдарды жинаудың қиын жағдайлары немесе оларды жұмыс орындарын материалдармен қалыпты қамтамасыз ету үшін құрылыс алаңында жинаудың мүмкін еместігі.

2. Сметалық құжаттаманы жасау кезінде коэффициенттерді қолдану жобаларда негізделуі тиіс. 4 және 5-тармақтардың коэффициенттерін қоспағанда, бірнеше коэффициенттерді бір мезгілде қолдануға жол берілмейді. 4 және 5-тармақтарда көрсетілген коэффициенттер басқа коэффициенттермен бірге қолданылуы мүмкін. Бір мезгілде қолданғанда коэффициенттер көбейтіледі.

3. Коэффициенттер «Ғимараттар мен құрылыстарды қайта жаңарту жөніндегі құрылыс жұмыстары» деген 46-бөлімінің нормаларына қолданылмайды.

4. Тұрғын үй-азаматтық мақсаттағы объектілер бөлігінде 7-тармақ бойынша коэффициент ішкі әрлеу, сантехникалық, электротехникалық және ғимараттың (құрылыстың) ішінде жүргізілетін басқа да жұмыстарға қолданылмайды.

5. Электр берілісінің әуе желілері бойындағы күзет аймағы Б 2 кестесінде келтірілген арақашықтықта әр түрлі кернеу желілері үшін шеткі сымдардан (олар қабылданған жағдайда) қашық орналасқан параллель түзу арқылы өтетін тік жазықтықтар арасында жасалған жер учаскесі мен кеңістік болып табылады.

Б. 2 кестесі – Электр беру желілерінің күзет аймағының арақашықтығы

Желі кернеуі, кВ	Арақашықтық, м
1-ге дейін	2
1-ден 20-ға дейін қоса алғанда	10
35	15
110	20
150	25
220, 330	25
400, 500	30
750	40
800 (тұрақты ток)	30

В қосымшасы
(міндетті)

В. 1 кестесі - Құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайларына байланысты құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қосымша еңбек шығындарын есепке алу үшін құрылыс жұмыстарының топтары бойынша еңбек шығындарының, машиналарды пайдалану уақытының (жұмысшы машинистердің еңбек шығындарын қоса алғанда) нормаларына коэффициенттер

Температуралық аймақ	Өңір	Жұмыс топтары бойынша коэффициенттер		
		1	2	3
I	Жамбыл облысы	1,02	1,03	1,04
	Маңғыстау облысы			
	Түркістан облысы			
	Шымкент қ.			
II	Алматы қ.	1,04	1,06	1,08
	Алматы облысы			
	Атырау облысы			
	Қызылорда облысы			
III	Батыс Қазақстан облысы	1,05	1,08	1,11
	Қостанай облысы			
	Ақтөбе облысы			
IV	Нұр-Сұлтан қ.	1,06	1,09	1,12
	Ақмола облысы			
	Шығыс Қазақстан облысы			
	Қарағанды облысы			
	Павлодар облысы			
	Солтүстік Қазақстан облысы			

Ескертпелер:

1 Коэффициенттер суық кезеңнің климаттық жағдайларына байланысты өңірлердің температуралық аймақтары бойынша сараланған.

2 Коэффициенттер құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайында жұмыстарды жүргізудің қиындауына байланысты жұмыстарды жүргізу кезіндегі қосымша шығындарды ескереді. Жұмыстарды жүргізудің қиындауы еңбек өнімділігінің төмендеуіне әсер ететін келесі факторлардың болуымен сипатталады:

жұмысшылардың жылы киіммен қозғалуының қиындауы және қолғаптағы жұмыстың қолайсыздығы;

жұмыс орнындағы қолайсыз климаттық жағдайлар кезінде көрінудің нашарлауы;

жұмыс орнында мұз бен қардың болуы; аяқ киімнің, материалдардың, конструкциялар мен құралдардың мұздануы; жұмыс процесінде жұмыс орнын, материалдарды және т. б. қардан мерзімді тазарту қажеттілігі;

сыртқы ауа температурасы минус 20°-тан минус 35°С-қа дейін болғанда жұмысшыларды жылыту үшін жұмыстағы үзіліспен байланысты және минус 30°С-тан төмен температурада

жұмыс күнін қысқарту есебінен жұмыс уақытының жоғалуы; қолайсыз климаттық жағдайлар кезеңінде құрылыс машиналары мен механизмдерінің өнімділігінің төмендеуі, сондай-ақ қолайсыз климаттық жағдайлар кезеңінде құрылыс-монтаждау жұмыстарын орындауға байланысты жұмыстағы үзілістер кезінде олардың бос тұруы; жылдамдығы қоса алғанда 10 м/с дейінгі желдің болуы; төмен температурадан туындаған технологиялық процестердегі асқынулар (жұмысшыларды жылыту үшін уақытша құрылыстарды дайындау, уақытша су құбырлары желілері мен бактарды жылыту, бетон мен ерітіндіні тасымалдау құралдарын жылытуды қолдану, құрылыс машиналарын пайдалануға уақыт нормасын ұлғайту).
3. Коэффициенттер жұмыстар жүргізілген жылдың уақытына қарамастан В. 2 кестесінде келтірілген құрылыс жұмыстарының барлық түрлеріне қолданылады.

В. 2 кестесі - Топтар бойынша жөндеу-құрылыс жұмыстарының түрлері

р/с №	Бөлім шифры	Жұмыс түрінің атауы	Жұмыс тобы
		І құрылыс жұмыстары	
		1 Топырақтағы жер және арнайы құрылыс жұмыстары	
1	1101	Жер құрылыс жұмыстары	3
2	1102	Тау-кен аршу құрылыс жұмыстары	3
3	1103	Бұрғылау-жару құрылыс жұмыстары	3
4	1104	Ұңғымалардың құрылысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
5	1105	Құрылыс қада қағу жұмыстары, топырақты бекіту, түсіру құдықтарының құрылысы	3
6	1136	Гидротехникалық құрылыстардың жер қазу конструкцияларын салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
		2 Салмақ түсетін және қоршау конструкциялары	3
7	1106	Бетон және темірбетон монолитті конструкциялардың құрылысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
8	1107	Бетон және темірбетон құрама конструкциялардың құрылысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
9	1108	Кірпіш пен блоктардан конструкциялардың құрылысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
10	1109	Металл конструкциялардың құрылысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
11	1110	Ағаш, сүрек-композитті және пластмасса конструкциялардың құрылысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
12	1114	Ауыл құрылысында конструкциялардың құрылысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
13	1137	Гидротехникалық құрылыстардың бетон және темірбетон конструкцияларын салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
14	1138	Гидротехникалық құрылыстардың тас конструкцияларын салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
15	1139	Гидротехникалық құрылыстардың металл конструкцияларын монтаждау бойынша құрылыс жұмыстары	3

р/с №	Бөлім шифры	Жұмыс түрінің атауы	Жұмыс тобы
16	1140	Гидротехникалық құрылыстардың ағаш конструкцияларының құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
		3 Әрлеу және окшаулау жұмыстары.	
17	1111	Едендердің құрылғысы бойынша жұмыстар	1
18	1112	Жабындылардың құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
19	1113	Құрылыс конструкциялары мен жабдықтарын тоттанудан қорғау бойынша құрылыс жұмыстары	1
20	1115	Әрлеу құрылыс жұмыстары	1
21	1126	Жылу окшаулау құрылыс жұмыстары	3
22	1141	Гидротехникалық құрылыстарда гидроокшаулау құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
		4 Ішкі және сыртқы инженерлік жүйелердің құрылғысы	
23	1116	Құбырлардың ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	1
24	1117	Су құбыры, кәріз ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	1
25	1118	Жылыту ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	1
26	1119	Газбен жабдықтау ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	1
27	1120	Ішкі желдету және ауаны баптау жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	1
28	1121	Электрмен жарықтандыру ішкі жүйелерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
29	1122	Сумен жабдықтаудың сыртқы желілерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
30	1123	Кәріздің сыртқы желілерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
31	1124	Жылумен жабдықтау және газбен жабдықтау сыртқы желілерінің құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
		5 Көліктік және инфрақұрылымдық даму	
32	1125	Газ-мұнай өнімдерінің магистральдық және кәсіпшілік құбырларының құрылғысы бойынша құрылыс жұмыстары	3
33	1127	Автомобиль жолдарын салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
34	1128	Темір жолдарды салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
35	1129	Тоннельдер мен метрополитендерді салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
36	1130	Көпірлер, жол өтпелер, су өткізу құбырларын салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
37	1131	Әуеайлақтарды салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
38	1132	Трамвай жолдарын салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
39	1133	Электр беру желілерін салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
40	1134	Байланыс, радиохабар тарату және теледидар құрылыстарын	3

р/с №	Бөлім шифры	Жұмыс түрінің атауы	Жұмыс тобы
		салу бойынша құрылыс жұмыстары	
41	1147	Көгалдандыру, абаттандыру	3
		6 Арнайы құрылыс жұмыстары	
42	1135	Тау-кен үңгілеу құрылыс жұмыстары	3
43	1142	Жағалау бекіту құрылыс жұмыстары	3
44	1143	Кеме таситын стапельдер мен слиптерді салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
45	1144	Сүңгуірлік құрылыс жұмыстары	3
46	1145	Өнеркәсіптік пештер мен құбырларды салу бойынша құрылыс жұмыстары	3
47	1146	Ғимараттар мен құрылыстарды қайта жаңарту бойынша құрылыс жұмыстары	3
48	1149	Азаматтық құрылыс ғимараттарын тұрғызу бойынша құрылыс жұмыстары	3
49	1150	Өнеркәсіптік құрылыс ғимараттарын тұрғызу бойынша құрылыс жұмыстары	3
50	1151	Көлік құрылысы құрылыстарын тұрғызу бойынша құрылыс жұмыстары	3
51	1152	Гидротехникалық құрылыс құрылыстарын тұрғызу бойынша құрылыс жұмыстары	3

Г қосымшасы
(міндетті)

**Құрылыстың түрлері бойынша құрылыс салу температуралық аймағының
климаттық жағдайларында құрылыс және монтаждау жұмыстарын жүргізу
кезіндегі қосымша шығындардың сметалық нормалары**

Жалпы бөлім

1 Құрылыстың түрлері бойынша сметалық нормалар объектінің құрылысына арналған жобалау (жобалау-сметалық) құжаттамасын әзірлеу кезінде сметалық құжаттаманы жасауға арналған.

2 Құрылыстың түрлері бойынша сметалық нормалар орташа жылдық болып табылады және құрылысты жүзеге асыру жоспарланып отырған жылдың нақты уақытына қарамастан қолданылады.

Орындалған жұмыстар үшін есептеулерде құрылыс түрлері бойынша сметалық нормалар құрылыс жүзеге асырылатын жылдың нақты уақытына қарамастан жыл бойы қолданылады.

3 Мердігердің сметасын (офертасын) жасау кезінде, сондай-ақ шарттық бағаны қалыптастыру кезінде құрылыстың түрлері бойынша құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайларында жұмыстарды жүргізу кезіндегі қосымша шығындар сметалық нормалар бойынша немесе тапсырыс берушінің сметалық құжаттамасында ескерілген қаражат шегінде есеппен ескеріледі.

Құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайларында жұмыстарды жүргізу кезінде қосымша шығындарды орындалған жұмыстар актілеріне енгізу тәртібі шартпен айқындалады.

4 Қосымша шығындардың сметалық нормалары суық кезеңнің температуралық жағдайларына байланысты өңірлердің температуралық аймақтары бойынша сараланған. Нормаларда бір жылдағы суық кезеңнің үлес салмағының орташа мәндері қабылданған. Өңірлер бойынша температуралық аймақтар Г.1 кестесінде келтірілген.

5. Өңір бойынша әрбір нақты құрылыс үшін температуралық аймақ ҚР ҚЕ 2.04-01-2017 «Құрылыс климатологиясы» құрылыс ережелеріне сәйкес жұмыстарды жүргізу кезінде сыртқы ауаның нақты температурасына және климаттық аймаққа қарамастан, Г. 1 кестесінде келтірілген аумақтық бөлініске сәйкес айқындалады.

Г.1 кестесі - Өңірлердің температуралық аймақтары

Температуралық аймақ	Өңір
I	Жамбыл облысы
	Маңғыстау облысы
	Түркістан облысы
	Шымкент қ.
II	Алматы қ.

Температуралық аймақ	Өңір
	Алматы облысы
	Атырау облысы
	Қызылорда облысы
III	Батыс Қазақстан облысы
	Қостанай облысы
	Ақтөбе облысы
IV	Нұр-Сұлтан қ.
	Ақмола облысы
	Шығыс Қазақстан облысы
	Қарағанды облысы
	Павлодар облысы
	Солтүстік Қазақстан облысы

6 Құрылыс түрлері бойынша мыналар сметалық нормаларда ескерілмеген және құрылыс құнының сметалық есебінің 9-тарауына шығындарды қоса отырып, қосымша есепке алуға жатады:

а) құрылыс жүргізудегі магистральдардан құрылыс алаңдарына апаратын рельссіз кірме жолдарды қардан тазарту бойынша, сондай-ақ құрылыс объектілерінің құрылыс салу алаңдарын (жұмыс аймағын ұйымдастыруды ескере отырып) қысқы кезеңде ҚҰЖ шешімдеріне сәйкес басталатын қардан бастапқы тазарту бойынша;

б) IV температуралық аймақ шегінде орналасқан жерлерде табиғи апаттардан (бұрқасын, боран, қатты боран) пайда болған қар құрсауын жою бойынша.

Құрылыс құнының сметалық есептерінде қар құрсауын жоюға арналған шығындар лимиті осы аудандардағы басқа да құрылыстар бойынша есептік деректер негізінде айқындалады. Көрсетілген деректер болмаған кезде IV температуралық аймақ шегінде қар құрсауын жоюға арналған шығындар лимиті құрылыс құнының сметалық есебінің 1-8-тарауларының қорытындысы бойынша құрылыс-монтаждау жұмыстарының сметалық құнының 0,3% мөлшерінде көзделеді;

в) өңдеу және басқа да арнайы жұмыстарды жүргізу кезінде конструкциялардың немесе өңделетін беттердің жоғары ылғалдылығын жою үшін белгіленген жылыту кезеңінің шегінен тыс уақытша жылытуға. Техникалық шарттардың талаптарына сәйкес көрсетілген шығындарды құрылысты ұйымдастыру жобасының (ҚҰЖ) құрамында жобалау ұйымы орындаған есеп негізінде уақытша жылытудың қажетті мерзімін ескере отырып айқындаған жөн.

Аяқталған ғимараттарды уақытша жылытуға арналған ресурстар шығыстарының нормалары осы Г қосымшасының Г. 2 кестесінде келтірілген және техникалық шарттар мен жұмыс ережелеріне сәйкес оң температурада орындалуы қажет ғимараттардың ішінде құрылыс және монтаждау жұмыстарын жүргізу үшін жылыту кезеңінде (немесе олардың бөліктері) жеке аяқталған төрт ғимараттарды уақытша жылытуға арналған шығындарды анықтау үшін қолданылады.

Г. 2 кестесі - Сұлбасы аяқталған ғимараттарды уақытша жылытуға арналған ресурстар шығысы мен шығындар нормалары, айына 1000 м³ ғимаратқа

р/с №	Жұмыстардың түрлері		Температуралық аймақтар			
			I	II	III	IV
1	Тұрғын, қоғамдық, әкімшілік-тұрмыстық ғимараттар					
1.1	Жылу энергиясы	Гдж	25,5	26,7	30,6	34,3
1.2	Жұмысшылардың еңбек шығындары Шж	адам-сағ	2,54	2,54	3,18	3,18
1.3	Жұмысшылардың еңбекақысын төлеу сомасының пайызындағы өзге де шығыстар.	%	19,76	19,76	19,62	19,62
2	Өнеркәсіптік кәсіпорындардың өндірістік ғимараттары					
2.1	Жылу энергиясы	Гдж	19,7	21,0	23,7	26,8
2.2	Электр энергиясы.	кВт-сағ	440	470	530	580
2.3	Жұмысшылардың еңбек шығындары Шж	адам-сағ	0,71	0,76	1,07	1,22
2.4	Жұмысшылардың еңбекақысын төлеу сомасының пайызындағы өзге де шығыстар.	%	18,28	20	21,43	18,75
<p>Ескертпелер</p> <p>1. Нормаларда ойықтар арқылы салқындау салдарынан жылу шығындарының артуы және аяқталған ғимараттардың аяқталмаған конструкциялары, сондай-ақ құрылымдарды жылытуға және кептіруге арналған жылу энергиясының орташа шығындары ескеріледі.</p> <p>2. Нормаларда энергия жүйелерінен, блок-станциялардан және жылу станцияларынан (қазандықтардан) жылу энергиясымен жабдықталған тұрақты жылу жүйелерін пайдалану ескерілген.</p> <p>3. Уақытша жылытуға арналған шығындар ғимараттардың құрылыс көлемі туралы жобалық деректер және құрылысты ұйымдастыру жобасы бойынша қажетті (немесе жобалау ұйымының тиісті есептері бойынша) жылыту ұзақтығы негізге алына отырып айқындалады.</p> <p>4. Орталықтандырылған энергия жүйелерінен немесе блок-станциялардан, жылу станцияларынан (қазандықтардан) жылу энергиясын алу кезіндегі оның құны қолданыстағы (белгіленген) тарифтер бойынша айқындалады. Меншікті кәсіпорындар шығаратын жылу тасымалдағышты пайдалану кезінде жылу бағасы белгіленген тәртіппен бекітілген калькуляциялар бойынша анықталады.</p> <p>5. Электр энергиясының құны қолданыстағы (белгіленген) тарифтер бойынша ағымдағы бағалармен айқындалады.</p> <p>6. Жұмысшылардың тарифтік мөлшерлемесі тиісті күнтізбелік жылға белгіленген құрылыстағы сметалық тарифтік мөлшерлемелер бойынша қабылданады.</p> <p>7. Егер ғимараттарды кептіруді жеделдету үшін уақытша жергілікті қондырғылар (типі УСВ және т.б.) қолданылатын болса, онда оларды қолдануға байланысты</p>						

р/с №	Жұмыстардың түрлері	Температуралық аймақтар			
		I	II	III	IV
шығындарды осы құрылыстың нақты жағдайларын және кептірудің қажетті ұзақтығын (15 тәулік шегінде) ескере отырып, нормаларға қосымша есептеумен анықтаған жөн.					
8. Нормаларда келтірілген жылу және электр энергиясы шығысының, сондай-ақ тұрақты жылу жүйелерін пайдалануға арналған шығындардың көрсеткіштері мынадай түзетулермен қабылданады:					
а) құрылыс көлемі 10 мың м³ кем аз қабатты тұрғын үйлер, қоғамдық және әкімшілік-тұрмыстық ғимараттар үшін жылу энергиясы шығысының нормалары 1,5 коэффициентімен;					
б) құрылыс көлемі 80 мың м³ астам ірі қоғамдық ғимараттар (спорттық, ойын-сауық және т. б.) үшін жылу энергиясы шығысының нормалары - 0,3 коэффициентімен;					
в) құрылыс көлемі 30 мың м³ кем өндірістік және қосалқы мақсаттағы шағын жылытылатын ғимараттар үшін жылу және электр энергиясы шығысының, сондай-ақ жылыту жүйелерін пайдалануға арналған шығындардың нормалары - 2 коэффициентімен;					
г) өндірістік мақсаттағы көп аралықты ғимараттар үшін биіктігі 18 м-ден асатын және көлемі 800 мың м³ асатын фермаларды тартуға дейін жылу және электр энергиясы шығысының, сондай-ақ жылыту жүйелерін пайдалануға арналған шығындардың нормалары - 0,5 коэффициентімен қолданылады.					
9. Жылыту жүйелерін пайдалану шығындарына құрылыстағы баға белгілеу жөніндегі нормативтік құжаттарда белгіленген нормалар бойынша және тәртіппен үстеме шығыстар мен сметалық пайда есептеледі.					

7 10 м/с және одан жоғары жылдамдықпен желдің әсеріне ұшыраған жерлерде Г. 3 кестесінің сметалық нормалары бойынша есептелген қосымша шығындар сомасына суық кезеңдегі желді күндер саны кезінде мынадай коэффициенттер түрінде қосымша төлемдер жүзеге асырылады (тиісті кезеңдегі бірқатар деректер нәтижелері бойынша пайызбен):

10-нан жоғары 30%-ға дейін - 1,05;

30%-дан жоғары - 1,08.

ҚР ҚЖ 2.04-01-2017 «Құрылыс климатологиясы» құрылыс қағидаларында келтірілген деректер суық кезеңде жылдамдығы 10 м/с және одан жоғары желдің әсеріне байланысты қосымша шығындарды төлеу үшін негіз болып табылады. Құрылыс қағидаларында қажетті деректер болмаған жағдайда метеорологиялық қызметтің тиісті кезеңдегі бірқатар деректердің нәтижелері бойынша ресми анықтамалары негіз бола алады.

8 Өнеркәсіптік тораптарды салу құнының сметалық есептеулерінде құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайларында құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізуге байланысты қосымша шығындар өнеркәсіптік торапта салынып жатқан әрбір кәсіпорын бойынша құрылыс-монтаждау жұмыстарының құнына сүйене отырып, өнеркәсіп салалары бойынша белгіленген Г. 3 кестесінің тиісті нормаларына сәйкес айқындалады.

Құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайларында құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізуге байланысты қосымша шығындар өнеркәсіптік торап кәсіпорындары тобы үшін ортақ қосалқы өндірістер мен шаруашылықтар объектілерін, кірме автомобиль және темір жолдарды, энергиямен жабдықтау, сумен жабдықтау, кәріз

желілерін және басқаларды салу кезінде әрбір осындай объект үшін Г. 3 кестесінің тиісті нормалары бойынша айқындалады.

9 Құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайларында құрылыс түрлері бойынша құрылыс және монтаждау жұмыстарына арналған элементтік сметалық нормаларда ескерілгендерден тыс жұмыстарды жүргізу кезіндегі қосымша шығындардың сметалық нормалары осы Г қосымшаның Г. 3 кестесінде келтірілген.

Г. 3 кестесі - Құрылыстың түрлері бойынша құрылыс салу температуралық аймағының климаттық жағдайларында жұмыстарды жүргізу кезіндегі қосымша шығындардың сметалық нормалары

р/с №	Кәсіпорындар, ғимараттар мен құрылыстар құрылысының түрлері	Сметалық норма, %			
		Температуралық аймақтар			
		I	II	III	IV
I	Өнеркәсіптік құрылыс				
1	Қара металлургия өнеркәсібі кәсіпорындары (тау-кен өндірушілерден басқа).	0,4	0,6	1,12	1,4
2	Түсті металлургия өнеркәсібі кәсіпорындары (тау-кен өндірушілерден басқа).	0,37	0,77	1,27	1,77
3	Мұнай, газ және газ конденсатты кен орындарын (кәсіпшіліктерді) жайластыру объектілері	0,6	1,2	2,0	2,5
4	Машина жасау және электртехникалық өнеркәсіп кәсіпорындары	0,4	0,9	1,5	1,9
5	Тау-кен өндіру өнеркәсібі кәсіпорындары:				
а)	жаңа көмір (тақтатас) шахталары мен кеніштерінің құрылысы	0,7	1,5	2,3	3,2
б)	көмір (тақтатас) разрездерінің, байыту фабрикаларының құрылысы, жұмыс істеп тұрған тау-кен өндіру кәсіпорындарында жаңа деңгейжиектерді аршу және дайындау	0,7	1,5	2,3	3,2
6	Химия өнеркәсібі кәсіпорындары:				
а)	мұнай өңдеу және мұнай-химия зауыттары	0,36	0,84	1,68	2,38
б)	химия өнеркәсібінің өзге де объектілері	0,3	0,59	1,05	1,49
7	Шымтезек өнеркәсібі кәсіпорындары	0,57	1,26	2,82	3,8
8	Кеме жасау және кеме жөндеу өнеркәсібінің кәсіпорындары	0,61	1,1	1,68	2,14

р/с №	Кәсіпорындар, ғимараттар мен құрылыстар құрылысының түрлері	Сметалық норма, %			
		Температуралық аймақтар			
		I	II	III	IV
9	Ағаш дайындау және ағаш өңдеу өнеркәсібі кәсіпорындары	0,4	0,5	1,2	1,4
11	Целлюлоза-қағаз өнеркәсібі кәсіпорындары	0,4	0,5	1,2	1,4
10	Құрылыс материалдары өнеркәсібі және құрылыс индустриясы кәсіпорындары	0,4	0,8	1,5	2,1
12	Жеңіл өнеркәсіп кәсіпорындары	0,5	0,8	1,3	1,8
13	Тамақ өнеркәсібі кәсіпорындары	0,4	0,6	1,2	1,7
14	Медициналық өнеркәсіп кәсіпорындары	0,3	0,6	1,0	1,5
15	Микробиологиялық өнеркәсіп кәсіпорындары	0,4	1,0	1,7	2,3
II	Энергетикалық құрылыс				
16	210 – 800 МВт блоктары бар жылу – конденсациялық электр станциялары, қуаты 5000 МВт дейін	0,36	0,88	1,97	2,48
17	Атом электр станциялары	0,59	1,44	3,12	4,46
18	Өнеркәсіптік-жылыту ЖЭО	0,36	0,88	1,97	2,48
19	Дербес қазандықтар	0,23	0,56	1,6	2,2
20	35 кВ жоғары электр берудің әуе желілері	0,17	0,37	0,6	0,79
21	35 кВ жоғары трансформаторлық қосалқы станциялар	0,3	0,6	1,04	1,65
22	Гидроэлектр станциялары	0,63	1,22	2,38	3,08
23	Жарықтандыру, 0,4 – 35 кВ трансформаторлық қосалқы станцияларды қоса алғанда, электр берудің әуе желілері	0,24	0,6	1,14	1,7
III	Көлік құрылысы				
24	Ұзындығы 50 м астам тоннелдер мен көпірлерсіз (жол өтпелері) жаңа темір жолдар	0,27	0,53	0,82	1,07
25	Ұзындығы 50 м астам тоннелдер мен көпірлерсіз (жол өтпелері) темір жолдардың екінші басты жолдары	0,27	0,53	0,82	1,07
26	Темір жол учаскелерін электрлендіру	0,53	0,89	1,17	1,52
27	Темір жол тораптарын, станцияларын дамыту, темір жолдарды қайта жаңарту (темір жол бағыттарының жекелеген учаскелерін күшейту) және пайдаланылатын желідегі құрылыстың басқа да түрлері	0,27	0,53	0,82	1,07

p/c №	Кәсіпорындар, ғимараттар мен құрылыстар құрылысының түрлері	Сметалық норма, %			
		Температуралық аймақтар			
		I	II	III	IV
28	Ұзындығы 50 м астам тоннелдер мен көпірлерсіз (жол өтпелері) жалпыға ортақ пайдаланудағы автомобиль жолдары:				
a)	жолдар құрылысы үшін уақытша жылжымалы асфальтбетон зауыттарын пайдалану кезінде	0,76	1,37	1,96	2,59
б)	жұмыс істеп тұрған стационарлық кәсіпорындардан жолдардың жабыны үшін асфальтбетон мен цементбетон алу кезінде	0,76	1,37	1,96	2,59
29	Ұзындығы 50 м-ден асатын темір жол және автожол көпірлері мен аралық құрылысы бар жол өтпелері (оның ішінде уақытша технологиялық көпірлер салу):				
a)	жер төсемін және реттеу құрылыстарын нығайту	0,06	0,2	0,2	0,25
б)	темірбетон	1,08	2,1	2,76	4,24
в)	металл	0,33	0,78	1	1,47
30	Аралық құрылысы бар қалалық көпірлер және жол өтпелері:				
a)	жер төсемін және реттеу құрылыстарын нығайту	0,06	0,2	0,2	0,25
б)	темірбетон	1,08	2,1	2,76	4,24
в)	металл	0,33	0,78	1	1,47
31	Қалалық электр көлігі (трамвай депосы, троллейбус депосы, трамвай және троллейбус желілері, тартымдық қосалқы станциялар, соңғы станциялар, жол қызметінің және энергия шаруашылығының шеберханалары)	0,5	0,83	2,32	2,95
32	Жүрдек трамвай желілері	0,5	0,83	2,32	2,95
33	Метрополитендер	0,3	0,5	1,0	1,3
34	Әуеайлақтар:				
a)	әуеайлақ алаңдары	0,2	0,6	2,1	2,3
б)	қызметтік-техникалық аймақтың ғимараттары мен құрылыстары	0,2	0,5	0,8	1,2
35	Теңіз порттары және порт құрылыстары	0,3	0,9	1,4	2,1
36	Өзен көлігінің объектілері	0,4	0,8	1,3	1,7
37	Коллекторлық тоннельдер	0,5	0,6	1,8	2,6
38	Қалалардан тыс магистральдық құбырлар:				
a)	сүмен жабдықтау, кәріз	0,2	0,6	1,6	2,2

р/с №	Кәсіпорындар, ғимараттар мен құрылыстар құрылысының түрлері	Сметалық норма, %			
		Температуралық аймақтар			
		I	II	III	IV
б)	газ құбырлары және мұнай құбырлары: алаңдық құрылыстар (компрессорлық және сорғы станциялары, газ тарату станциялары)	0,3	0,5	1,2	1,5
в)	желілік бөлік (электрхимияландыру мен техникалық байланыс желілерін қоса алғанда)	0,2	0,6	1,6	2,2
г)	жылу желілері	0,2	0,6	1,6	2,2
IV	Тұрғын үй-азаматтық құрылыс				
39	Тұрғын ғимараттар, оның ішінде жапсарлас үй-жайлары (дүкендер, кір жуатын орындар және т. б.) бар	0,24	0,42	0,72	1,02
40	Қалалар мен кенттерді абаттандыру (көшелерді, өтпе жолдарды, аяқ жолдарды, жасыл желектерді, жаяу жүргіншілерге арналған жерасты өткелдерінің құрылысы бойынша жұмыстарды қоса алғанда)	0,4	1,02	2,43	3,39
41	Мектептер, балабақшалар, бөбекжай, дүкендер, әкімшілік ғимараттар, кинотеатрлар, театрлар, картина галереялары, оқу және емдеу ғимараттары мен құрылыстары, ғылыми-зерттеу, конструкторлық және жобалау институттары, санаторийлер, демалыс үйлері, турбазалар, пансионаттар, профилакторийлер, пионер лагерлері, коммуналдық мақсаттағы объектілер (моншалар, кір жуатын орындар, крематорийлер және т. б.) және басқа да қоғамдық мақсаттағы ғимараттар	0,32	0,7	0,9	1,3
42	Қала шегінде су құбырының, кәріздің, жылумен және газбен жабдықтаудың сыртқы желілері (желілік бөлік)	0,31	0,67	1,29	1,76
43	Қалаларды сумен жабдықтау және кәріз (құбырлар, сорғы станциялары, тазарту құрылыстары құрамындағы инженерлік құрылыстар кешені және т. б.)	0,74	1,11	1,85	2,32
V	Ауыл шаруашылығы және су шаруашылығы құрылысы				
44	Ауылдық жерлердегі тұрғын үй және азаматтық құрылысты қоса алғанда, ауыл шаруашылығы құрылысы (автомобиль жолдарының құрылысы мен электрлендіруден басқа)	0,27	0,71	1,27	1,89

p/c №	Кәсіпорындар, ғимараттар мен құрылыстар құрылысының түрлері	Сметалық норма, %			
		Температуралық аймақтар			
		I	II	III	IV
45	Су шаруашылығы құрылысы және гидротехникалық құрылыстар, балық шаруашылықтарының, балық қорларын молайту жөніндегі балық өсіру зауыттарының және уылдырық шашу-өсіру шаруашылықтарының балық өсіру-мелиорациялық және тоған құрылыстары	0,98	1,67	2,94	3,69
46	Жағалауды бекіту және жағалауларды салу	0,11	0,35	0,71	1,17
VI	Құрылыстың өзге де түрлері				
47	Астықты қабылдау, сақтау және қайта өңдеу жөніндегі ғимараттар мен құрылыстар және нан зауыттары	1,5	2,28	3,12	3,78
48	Байланыс желілері мен құрылыстары	0,33	0,65	1,16	1,57

Ескертпелер

1 Сметалық нормалар құрылыс құнының сметалық есебінің 1-8-тарауларының қорытындысы бойынша құрылыс және монтаждау жұмыстарының сметалық құнының пайызымен белгіленген және құрылыстағы баға белгілеу жөніндегі нормативтік құжаттарға сәйкес сметалық құжаттамада ескеріледі. Қаражат сметалық құжаттамада құрылыстағы баға белгілеу жөніндегі нормативтік құжаттардың ережелеріне сәйкес ескеріледі.

2 IV.39-тармақта келтірілген тұрғын ғимараттардың құрылысына арналған сметалық нормалар жобаларында сыртқы инженерлік желілер, орамшілік жоспарлау және өту жолдары, абаттандыру, көгалдандыру және т. б. ескерілмейтін тұрғын үй ғимараттары үшін белгіленген.

3 Жобаларында сыртқы инженерлік желілер, орамшілік жоспарлау және өтпе жолдар, абаттандыру, көгалдандыру және т. б. ескерілген шағын аудандардың, орамдардың, тұрғын ғимараттардың және тұрғын ғимараттар кешендерінің құрылысына арналған сметалық нормалар келесі коэффициенттермен IV 39-тармақтың нормалары бойынша айқындалады:

көлемді-блокты және ағаш тұрғын ғимараттар үшін – 2;

кірпіш және блоктардан жасалған тұрғын ғимараттар үшін – 1,7.

4 IV.40-тармақта келтірілген сметалық нормаларды бұл жұмыстар дербес жобалау-сметалық құжаттамада көзделген кезде ғана қолданған жөн. Қалған жағдайларда көрсетілген жұмыстар үшін құрылыстың тиісті түрлері бойынша нормалар қолданылады.

Ресми басылым

**Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму
министірлігінің Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық
істері комитеті**

**Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер**

**ҚҰРЫЛЫС ЖҰМЫСТАРЫНА АРНАЛҒАН ЭЛЕМЕНТТІК
СМЕТАЛЫҚ НОРМАЛАРЫ
ЭЛЕМЕНТТІК СМЕТАЛЫҚ НОРМАЛАРЫ**

(ҚР ЭСН 8.04-01-2022)

**Құрылыс жұмыстарына арналған элементтік сметалық
нормаларын қолдану жөніндегі жалпы ережелер**

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ
Қарпі: Times New Roman. Пішімі 60 × 84 ¹/₈

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392 76 16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

**Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства
Министерства индустрии и инфраструктурного развития Республики
Казахстан**

**Государственные нормативы в области
архитектуры, градостроительства и строительства**

**ЭЛЕМЕНТНЫЕ СМЕТНЫЕ НОРМЫ
НА СТРОИТЕЛЬНЫЕ РАБОТЫ
ЭЛЕМЕНТНЫЕ СМЕТНЫЕ НОРМЫ**

(ЭСН РК 8.04-01-2022)

**Общие положения по применению элементных сметных
норм на строительные работы**

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»
Гарнитура: Times New Roman. Формат 60 × 84 ¹/₈

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392 76 16 – приемная